

Mariann Fischer Boel (V):

Da Socialdemokratiets ordfører nu har gennemgået forslaget minutløst, vil jeg fra Venstres side blot meddele, at vi på det foreliggende grundlag kan støtte forslaget, ligesom det grønlandske hjemmestyre har gjort det.

Eva Møller (KF):

Da mit partis ordfører, hr. Bendt Bendtsen, er forhindret i at være til stede, skal jeg på hans vegne fremføre følgende:

Det Konservative Folkeparti er enig i, at det set fra et forskningsmæssigt synspunkt er rigtigt at samle faglig ekspertise, således at der sikres et højt videnskabeligt niveau.

Vi har noteret os, at lovforslaget har været til høring i Grønlands hjemmestyre, som har givet sin tilslutning, og at sammenlægningen ikke forventes at indebære udgiftsmæssige eller administrative konsekvenser. Vi er derfor positive over for forslaget.

Anni Svanholt (SF):

Jeg kan også gøre det kort. SF støtter formålet med sammenlægningen af institutionerne, hvilket forhåbentlig betyder, at der samlet set bliver en meget bedre udnyttelse af den faglige viden gennem et samarbejde mellem de to institutioner til fordel for både Grønland og Danmark. Hjemmestyret støtter fuldt ud lovforslaget, så vi er meget positive over for det.

Kim Behnke (FP):

Da Fremskridtspartiets ordfører, hr. Ole Donner, ikke kan være til stede, skal jeg på partiets vegne kort, men præcist meddele, at vi støtter enhver rationalisering i den offentlige sektor, og også på dette punkt glæder vi os over, at man har fundet ud af at få disse ting lagt sammen.

Vi håber så på, at denne nye synergieffekt, denne effektivisering kan resultere i, at man kommer lidt tættere på det tidspunkt, hvor man kan hejse flaget og meddele, at nu har man mineralske forekomster, som kan udvindes, sådan at den fifty-fifty-aftale om Grønlands undergrund, der findes, kan træde i kraft. Det er mange år siden, vi lavede aftalen, og vi glæder os til det tidspunkt, hvor vi kan få et afkast.

Så vi støtter lovforslaget og ser frem til, at det hurtigt kan blive vedtaget her i Folketinget, så denne effektivisering kan komme i gang.

Bent Hindrup Andersen (EL):

Vi kan også meddele, at vi støtter lovforslaget. Dog vil vi gerne se hjemmestyrets udtalelse for at få oplyst, om der er enighed om spørgsmålet i Grønland, eller om det er en flertalsafgørelse, der ligger i hjemmestyret.

Peter Duetoft (CD):

Jeg skal blot på CD's vegne meddele, at vi kan støtte forslaget.

Miljø- og energiministeren (Svend Auken):
Jeg vil gerne sige tak for modtagelsen af forslaget.

Hermed sluttede forhandlingene.

Afstemning

Lovforslagets overgang til anden behandling vedtoges uden afstemning.

Formanden:

Jeg foreslår, at lovforslaget henvises til det udvalg, der den 10. november 1994 blev nedsat til behandling af lovforslag om Grønland. Hvis ingen gør indsigelse mod dette forslag, betragter jeg det som vedtaget. (Ophold). Det er vedtaget.

Den næste sag på dagsordenen var:

2) Første behandling af lovforslag nr. L 230: Forslag til lov om ændring af lov om elforsyning. (Ændring af prisbestemmelserne m.v.). Af miljø- og energiministeren (Svend Auken). (Fremsat 19/4 95).

Lovforslaget sattes til forhandling.

Forhandling**Henning Gjellerod (S):**

Der skal ikke herske tvivl om, at vi i Socialdemokratiet er overordentlig glade for, at loven om elselskabernes udvidede aktiviteter nu endelig har fået en udformning, der gør, at den ikke blot kan vedtages, men også træde i kraft.

Sagen er, at vi allerede har vedtaget den én gang, men på grund af indsigelse fra Europa-Kommissionen er den aldrig trådt i kraft.

Nu har loven, der tidligere blev kaldt lov nr. 445 og endnu før nr. 58, så vidt jeg da husker, fået en udformning, der er spiselig for Kommissionen.

Et vigtigt element i loven er, at elselskaberne får lov til at involvere sig i aktiviteter i udlandet med en samlet investering på en milliard kroner, hvorfor loven i elværkskredse har fået øgenavnet »milliarden«. Vi synes i Socialdemokratiet, at det er helt rimeligt, at de danske elselskaber får mulighed for at tage del i den internationale udvikling inden for energisektoren. Udenlandske selskaber har jo lov til og vil i stigende grad få mulighed for at operere på det danske marked, efterhånden som gennemførelsen af det indre marked skrider frem også på energiområdet.

Det er velkendt, at de danske elselskaber på grund af velformulerede krav fra lovgivningsmagtens side har udviklet en meget avanceret teknologi med hensyn til energiproduktion med høj effektivitet og en høj grad af skånsomhed over for miljøet. Det ville være absurd, hvis elselskaberne ikke fik lov til at komme ud på markederne. Vi har faktisk en udmærket vare, de kan tilbyde, og der er jo ikke noget i vejen for, at de kan samarbejde med private firmaer; det ville faktisk være unaturligt, hvis de ikke gør det.

Vi ser frem til en hurtig udvalgsbehandling.

Peter Hansen-Nord (V):

Først må jeg sige, at demokratiet selvfølgelig er en anelse i fare, når man om onsdagen forelægger en, om jeg så må sige, elverdenens grundlov og lader den førstebehandle to dage efter om fredagen. Det tjener ikke ministeren til ros, når det drejer sig om en så omfattende lovgivning, som vi her har med at gøre, og som for to år siden gav anledning til lang debat, lange møder og forsøg på at dissekere det udviklede og tekniske, der ligger i denne lov.

Men da det er nogenlunde kendt stof for os, der beskæftiger os med det til hverdag, har vi nået at skimme lovforslaget inden behandlingen her, og jeg kan sige til ministeren, at jeg har fundet nogle uoverskuelige ting i det. Jeg opfatter lovforslaget sådan, at vi står i en situation, hvor man forsøger en midterlovgivning i forbindelse med den problematik, at vi har koncessionerede selskaber med tilladelser og dermed visse for-

pligtelser på vej over i en liberaliseret øget konkurrence på elproduktion og eldistribution i verden.

Det er det, der gør denne lov indviklet, for, som jeg sagde, der er gode ting i den, men der er lige så mange uafklarede ting, og derfor ved jeg ikke, hvor meget vi kan få svar på i dag. Jeg vil i hvert fald bede om, at det udvalgsarbejde, der nu skal følge, får den tid, der skal til, til at analysere konsekvenserne af lovforslaget.

Og så kan man jo spørge, hvorfor Hansen-Nord beder om det – for det er jo rigtigt, som hr. Henning Gjellerod sagde i sit indlæg: Nu står vi med en lovgivning, som allerede er notificeret. Forslaget foreligger, og som det foreligger, er det notificeret.

Jeg kan have nogen tvivl om, hvor meget dette parlament kan komme med ændringer og omformulere tekst og mening, uden at vi skal turen til Europa-Kommissionen om igen, så det kan godt være, at det er spild af den tid, der måtte blive brugt på det. Jeg håber ikke, det er tilfældet, for der er stadig væk efter min bedste overbevisning mange uoverskuelige ting i lovforslaget.

Der nogle meget stærke og store bemyndigelser til ministeren. Jeg ikke kan se eksempler på, hvad omfanget er, og derfor har jeg ikke nogen jordisk mulighed for at vurdere, hvad dette lovforslag egentlig får af konsekvenser.

Vi har tidligere ved forslag til ændring af loven – det var lovforslag nr. L 238 for et par år siden, lige da SEAS-sagen kom frem – diskuteret meget i forbindelse med de sideordnede aktiviteter. Her må jeg i hvert fald sige, at der er nogle gode ting. Det er netop, hvad Venstre og De Konservative forlangte dengang, at det skal være selvstændige selskaber med skatter imellem moderselskabet og de selskaber, der kan gå ind i sideordnede aktiviteter.

Men alligevel er der på dette område igen nogen uoverskuelighed med hensyn til, hvad det er for sideordnede aktiviteter, og hvad det er for en konkurrence, de kan komme ud i med andre selskaber. Man beskriver det oven i købet sådan, at det er tilfredsstillende, hvis bare det hviler i sig selv – det står der i forslaget. Hvad er det for en konkurrencesituation, hvor nogle kan leve af, at tingene bare hviler i sig selv? Jeg kan ikke som erhvervsmand leve af at drive en virksomhed, der bare hviler i sig selv. Der skal være et overskud.

Allerede her har vi altså nogle problemer i forbindelse med tredjepartsfinansiering, som

også tidligere var et problem, og som stadig væk er det i dette lovforslag. Den gennemskuelighed, lovforslaget forsøger at lægge over denne problematik, er utilfredsstillende, og jeg føler ikke, at det er elværkernes opgave at gå ud i en finansiering af forskellige ting over for forbrugerne. Så det vil vi også kigge på.

Elselskabernes muligheder for at gå udenlands har vi været rimelig pragmatiske over for, hvis ellers vi kunne få en række af de andre ting på plads, som lovforslaget godt nok også beskriver. Jeg kan være enig i, at her er vi, som jeg sagde tidligere, på vej over i en liberalisering.

Til gengæld mener jeg, at det er helt uoverskueligt, hvilke overskud og størrelser vi taler om. Hr. Henning Gjellerod nævnte stadig væk milliarder. For mig at se står der ikke noget om nogen milliard i dette forslag. Vi har heller ikke to særlige selskaber – nu er det for så vidt alle selskaber. Det er måske også godt nok, men selve fastsættelsen af den måde, hvorpå selskaberne kan lægge til side, er slet ikke beskrevet. Nogle selskaber, kan jeg forestille mig, har mulighed for at lægge mere til side end andre.

Jeg mener heller ikke, at det er afklaret, hvordan de selskaber, som allerede har foretaget ret effektive rationaliseringer i deres drift, får en passende ligestilling. Det er beskrevet, men jeg kan ikke se andet, end at det bliver noget voldsomt administrativt og uoverskueligt.

Jeg kan se, at den røde lampe lyser, så jeg kommer tilbage igen, for jeg er ikke færdig med mine kommentarer til forslaget.

Eva Møller (KF):

Dette lovforslag er, som ministeren siger, en fornyet fremsættelse af lov nr. 445, som aldrig blev sat i kraft, fordi det viste sig, at der var problemer med EU.

Det Konservative Folkeparti var, som også Venstres ordfører fremhævede for et øjeblik siden, imod lov nr. 445, fordi vi fandt, at der var en lang række ting i det daværende lovforslag, som vi ikke kunne være tilfredse med.

Jeg har noteret mig, at det foreliggende lovforslag, L 230, har ændret på en række af disse forhold. Men jeg vil gerne sige, at jeg synes, det er meget interessant også i lyset af den debat, vi skal have senere i dag, at man i juni måned 1993 vedtog det daværende lovforslag, som blev til lov nr. 445, og at det så varede ca. 1 ¾ år, nemlig til den 5. april 1995, før Europa-Kommissionen kunne notificere det forslag, vi har her.

Det betyder altså, at når et forslag er færdigbehandlet i det danske Folketing, kan det godt vare 1 ¾ år, før det er igennem en EU-behandling. Det synes jeg er lidt interessant i relation til den række afgiftslove, vi skal se på senere i dag, og som man forventer kan træde i kraft langt hurtigere, til trods for at EU-notifikationen er ganske ukendt.

Jeg synes også, det er lidt forbløffende, at ministeren bruger 14 dage på et lovforslag, som ifølge hans egne bemærkninger er godkendt – det var nemlig det forslag, der var til notifikation i EU – før det kan fremsættes i Folketinget, og så får vi andre 2 dage til at komme igennem det. Hvorfor skal ministeriet med alle dets embedsmænd bruge 14 dage, når vi andre kan få 2? Det er ikke en rimelig behandling at give Folketingets medlemmer og heller ikke debatten.

Jeg bemærkede, at den socialdemokratiske ordfører, hr. Henning Gjellerod, sagde, at han regnede med, at forslaget kunne få en hurtig gang igennem udvalget. Dertil vil jeg sige, at vi i hvert fald gerne vil have tid til både internt i partiet og også med kontakter udadtil at se, hvad der ligger i dette lovforslag, og se, om det er fornuftigt nok, sådan som det er udformet nu.

Vi har naturligvis noteret os, at der kommer ændrede regler i EU, og vi er selvfølgelig også for, at danske selskaber på alle led og kanter skal være ligestillede med de udenlandske selskaber. Det er jo derfor, vi taler om, at en lang række lovgivninger skal være fælles inden for EU.

Det er interessant at se, at ministeren på dette tidspunkt synes, at det er meget vigtigt, at danske selskaber nu får lige vilkår med de øvrige selskaber inden for EU, men når det om lidt kommer til at dreje sig om hele den store afgiftspakke, så er det endelig vigtigt, at danske selskaber får ulige konkurrencevilkår i relation til resten af virksomhederne i EU. Vi synes ikke, at regeringens logik hænger sammen, men dette må vi se på et senere tidspunkt.

Vi påpegede fra konservativ side i forbindelse med den forrige lov, at vi ikke fandt, at det var rimeligt, at forbrugerne skulle løbe en meget stor risiko. Derfor har vi noteret os, at man nu har lagt det i to forskellige selskaber, og så kan vi i hvert fald i den henseende konstatere, at der er lagt loft over den risiko, som forbrugerne kan løbe.

Men også i relation til gårdsdagens debat er vi stadig ikke sikre på den del af det, som handler

om, hvilken konkurrenceforvridning der her lægges op til med en række private virksomheder, når tingene skal foregå på den måde, der tales om i lovforslaget. Det siges, at man ikke må påføre kommercielle virksomheder urimelig konkurrence. Men spørgsmålet om, hvad urimelig konkurrence er, forestiller jeg mig kan give anledning til megen og lang debat. Jeg føler mig ganske overbevist om, at det, som vi fra konservativ side kalder urimelig konkurrence, vil den nuværende energiminister bestemt kalde for en ganske rimelig konkurrence. Jeg er helt sikker på, at vi har meget forskellige opfattelser på dette punkt. Det viste gårsdagens debat meget klart og tydeligt.

Der står også noget om kommercielle vilkår – men hvad er kommercielle vilkår, når der blot tales om, at tingene skal hvile i sig selv? Jeg kender ikke nogen kommercielle firmaer, hvor tingene blot hviler i sig selv; de skal kunne give overskud.

Jeg vil også meget gerne sige, at jeg føler mig usikker over for de mange og store ministerbeføjelser, også når jeg læser en række af bemærkningerne. Jeg tænker her specielt på bemærkningerne til § 9, stk. 2, hvor der står, at man ikke ved, om man vil udnytte beføjelserne lige nu, og man vil muligvis nok ændre dem senere hen ad vejen, hvis man får brug for det, osv. Hvad er det i grunden, vi siger ja til, hvis vi siger ja til dette lovforslag?

Så det eneste, jeg i dag kan sige til ministeren, er, at jeg kan se, at en del af de ting, vi talte imod sidst, i hvert fald er ude nu. Og så kan jeg tilsige en grundig og saglig udvalgsbehandling og håbe på, at vi kan få afklaret en række af de spørgsmål, som for os er væsentlige, inden vi tager stilling til dette lovforslag, som vi – som jeg også understregede – har haft meget kort tid til at se på.

(Kort bemærkning).

Peter Duetoft (CD):

Nu ved vi jo, at en myte, der bliver gentaget tilpas mange gange, til sidst bliver opfattet som en sandhed, og derfor har jeg tænkt mig i dag at påtage mig salig Catos rolle, dog med en anden indfaldsvinkel.

Når fru Eva Møller nu allerede i denne debat starter med at slå fast, at den store afgiftspakke vil ødelægge dansk konkurrenceevne internationalt, vil jeg gerne sige til fru Eva Møller, at der er intet i den store afgiftspakke, der er ødelæggende for dansk international konkurrence-

evne, og det vil så resten af dagen hedde fra min side, at i øvrigt mener jeg, at dansk konkurrenceevne ikke bliver ødelagt af de grønne afgifter.

(Kort bemærkning).

Eva Møller (KF):

Jeg skal blot til hr. Peter Duetoft sige, at jeg føler mig forholdsvis sikker på – rimelig sikker på, hedder det vist i dagens sprog – at jeg ikke sagde, at dansk konkurrenceevne ville blive ødelagt. Jeg sagde, at man lagde vægt på, at dansk erhvervsliv havde lige vilkår. Her siger man, at danske elselskaber skal have lige vilkår med selskaberne i EU, og så nævnte jeg, at man ikke fik lige vilkår, hvis vi vedtog afgiftspakken, og ikke andet.

Formanden:

Det er næste sag på dagsordenen, men vi fortsætter med denne her.

Anni Svanholt (SF):

SF støttede den oprindelige lov om elselskabernes udvidede aktiviteter, de såkaldte sideordnede aktiviteter. Det lovforslag, som vi nu har her i dag, indeholder præcis de samme intentioner. Det er alene finansieringen, der er ændret af hensyn til forviklingerne i EU-systemet.

Vi kan sige, at der nu er skabt nogle muligheder for, at elselskaberne kan starte systemeksport af kraftvarmeanlæg, røgrænsningsanlæg og vindkraftanlæg. Systemeksport støtter vi bestemt fra SF's side. Vi mener, at der er et utroligt behov for, at der bl.a. i Central- og Østeuropa kommer nye anlæg, som kan forbedre miljøet, og en sådan ordning kan måske medvirke til det.

Vi mener også, at de aktiviteter, der skal være tale om, skal have et miljøformål, det skal være noget, der er med til at reducere CO₂-udslippet, som vi jo alle sammen ved er det helt store problem i verden.

Et andet forhold i loven er, at elforsyningselskaberne nu kan tilbyde deres kunder energirådgivning og finansiering af elbesparende ordninger. Vi er meget tilfredse med, at det nu kan blive en reel mulighed. Der har længe været et utroligt stort behov for at komme i gang med at få lavet en omstilling i husholdningerne til mere energibesparende apparater.

Vi skal stadig væk satse meget stærkt på energibesparelser, og det er utroligt vigtigt i forhold til at nå målene i »Energiplan 2000«. Vi lægger meget vægt på, at det bliver en central

aktivitet i forbindelse med vedtagelsen af dette lovforslag.

Det er også meget væsentligt, at der er en helt klar afgrænsning af de nye aktiviteter i forhold til den almindelige elforsyningsvirksomhed. Sporene fra SEAS skræmmer jo noget.

Da det oprindelige lovforslag blev behandlet, havde SF nogle ændringsforslag, bl.a. et forslag, der gik ud på, at man skulle have selvstændige selskaber og egne regnskaber, og det er nu indarbejdet. Vi mener, det er meget nødvendigt, at man klart og tydeligt kan se, hvad det er for nogle aktiviteter, der foregår, så det er vi tilfredse med. Men vi vil lægge vægt på, at miljøformålet også kommer med ind ved systemekspor- og andre aktiviteter i den forbindelse. Det var det andet ændringsforslag, vi oprindeligt stillede.

Vi er positive over for, at denne lov bliver vedtaget, men vi vil naturligvis se grundigt på tingene også i udvalgsarbejdet.

Kim Behnke (FP):

Jurastuderende ved de juridiske fakulteter vil i de kommende år sikkert blive mødt med spændende eksamensopgaver, der går ud på at fortolke det, vi i øjeblikket er i gang med, nemlig at Folketinget var i den situation, at man vedtog en lov – ganske vist mod vores anbefaling – hvor man ulejligede Hendes Majestæt med at underskrive loven. Derefter regnede alle egentlig med, at den skulle træde i kraft, men det EU-samarbejde, vi er en del af, betød, at loven skulle notificeres; det kunne ikke lade sig gøre.

Politisk og ideologisk glædede vi os selvfølgelig over, at det ikke kunne lade sig gøre, for derved blev den vederstyggelighed, der lå i lovforslaget, ikke pålagt den danske befolkning. Men rent parlamentarisk er det jo et problem, at et parlament, det danske Folketing, kan vedtage en lovgivning helt i overensstemmelse med de danske regler, hvorefter den på denne måde kan blive stoppet af vores EU-medlemskab.

Hvad er der så siden sket? Ja, vores fornemelse er, når vi har iagttaget den proces, der har fundet sted, at man mere eller mindre fra det danske – dengang Energiministerium, senere Miljø- og Energiministerium – har sagt til EU: Hvad skal vi ændre, før vi kan få lov til at notificere og igangsætte denne lovgivning? På den baggrund har man så forhandlet sig frem til det, der ligger i dag.

Så det problem, som hr. Peter Hansen-Nord har gjort opmærksom på eksisterer, er reelt:

Hvad nu, hvis SF stiller et ændringsforslag, som der er flertal for i Folketinget? Hvad nu, hvis andre stiller ændringsforslag, der er flertal for? Kan det så lade sig gøre, at Folketinget vedtager de ændringsforslag? Eller betyder det, at hele proceduren skal starte forfra i yderligere halvandet år? Det er interessant at vide for et Folketing.

Det næste, det er interessant at få en viden om, er det, der ikke står noget om i forslaget, nemlig den måde, som ministerbeføjelserne skal udmøntes på. Jeg gætter på, at man i Kommissionen har været interesseret i at få en melding fra den danske minister om, hvordan han har tænkt sig at udmønte de her bestemmelser, for hovedparten af de steder, hvor der for alvor er kød på forslaget, er jo dér, hvor der er tale om ministerbeføjelser.

Jeg mener, at en vigtig del af det udvalgsarbejde, vi nu skal have, må være, at vi får oversendt – havde jeg nær sagt – de løfter, regeringen og ministeren har givet omkring udmøntningen af ministerbeføjelserne. For hvis vi ikke kender indholdet af dem, hvis ikke vi ved, hvad det er, man har forpligtet sig til over for EU, ja, så er det ikke særlig betryggende, at det danske Folketing vedtager en lovgivning, hvor andre har et større kendskab til, hvordan det skal virke i praksis, end vi har.

Jeg deltager gerne i beklagelsen af, at det er gået så hurtigt med at få dette forslag på bordet. Jeg kan slet ikke se, at der er nogen som helst grund til, at det pludselig skal gå så hurtigt. Hele det danske samfund, de danske elværker, har klaret sig udmærket i snart to år uden at have den her lovgivning.

Med hensyn til selve indholdet skal jeg ikke ulejliges Tinget med at gentage de synspunkter, vi havde ved behandlingen af det oprindelige forslag, for de har ikke ændret sig. Vi mener ikke, at danske elværker skal ud og beskæftige sig med det her. Selv om man nu isolerer det, som man siger, i datterselskaber eller på anden vis, så mener vi ikke, at der er tilstrækkelig sikkerhed for, at forbrugerne ikke kommer til at tabe penge på det.

Vi kan slet ikke se, at der er noget behov for, at elværkerne skal ud og beskæftige sig med det her. Sidste gang var det elinstallatørerne, det var rådgivende ingeniørfirmaer og andre, som mødte frem for Folketingets Energiudvalg og meget lødigt gjorde rede for, hvordan de ville miste markedsandel, når nu disse store kolosser på det danske marked skulle ud og konkurrere

med elinstallatørerne osv. Den bekymring er uændret hos os, og derfor kan vi selvfølgelig ikke tilslutte os forslaget.

Vi vil bruge udvalgsarbejdet til at få afklaret, hvilke løfter man har givet EU, og så vil vi urtherover også bruge udvalgsarbejdet til nok en gang at understrege, at det altså er en farlig vej, Folketinget betræder, når man gennemfører denne lovgivning.

Det, vi hele tiden skal huske på, er, at de mennesker, der sidder i elværkerne, er sat til at løse en ganske bestemt opgave, der hedder: at levere strøm så billigt som overhovedet muligt til de danske forbrugere.

De danske forbrugere er jo i den situation, at de ikke bare kan vælge et andet elværk. Hvis der var en utilfredshed med den måde, som SEAS håndterede situationen på på Masnedø, og hvis forbrugerne havde haft den mulighed, at de kunne fravælge SEAS og vælge en anden leverandør, ja, så havde verdensbilledet været et ganske andet i dag. Det gælder for alle forbrugere i Danmark, at man er stavnsbundet til at få strøm fra det forsyningsselskab, fra det elværk, man i øjeblikket er tilsluttet. Og den situation bevirker, at elværkerne har en særlig pligt til at sørge for ikke at tabe penge på andre aktiviteter, som de dybest set ikke har nogen som helst grund til at interessere sig for.

Formanden:

Hr. Peter Hansen-Nord bad om ordet for en kort bemærkning under fru Anni Svanholts indlæg. Jeg beklager, at han først får ordet nu.

(Kort bemærkning).

Peter Hansen-Nord (V):

Ja, det er fru Anni Svanholt, der kalder mig herop, og det drejer sig lidt om milliarder. Nu er der forskellige sideordnede aktiviteter i dette, men jeg vil egentlig godt skille dem ad og snakke om de muligheder, som elselskaberne her kan få for at komme østpå eller andre steder hen for at sælge deres teknologi.

Jeg er egentlig pragmatisk indstillet over for dette aspekt, for den proces, vi nu er i gang med, er en privatiseringsproces, og derfor er det selvfølgelig kun yderst rimeligt, at de får lov til sådanne aktiviteter den dag, den er fuldendt.

Jeg er helt enig med fru Anni Svanholt i, at de miljøkroner, som vi lægger derude med kendt, god, dansk teknologi, er placeret meget, meget bedre end de kroner, vi i øvrigt skal placere i dag. De har en langt større effektivitet; én krone

derude er vel det samme som at bruge 10-15 kr. herhjemme på det, vi skal snakke om efterfølgende, så hvis vi kunne holde fast i dén tråd, kunne vi komme langt.

Nu er det jo ikke sådan, at energirådgivning er et nyt område for elværkerne. Jeg forstod ligesom på fru Anni Svanholt, at det var en ny verden, der var ved at dukke op. Det er der altså ikke tale om. Energirådgivning har været en væsentlig del og en større og større del af elværkernes arbejde de senere år, men problemet opstår naturligvis, når rådgivningen går videre end bare at skulle fortælle forbrugerne, hvordan man opfører sig, for så er det, vi kommer i konkurrence med andre selskaber. Og jeg er i den forbindelse glad for, at fru Anni Svanholt talte om særskilte selskaber med vandtætte skotter, for det gjorde man nemlig ikke, da vi i sin tid behandlede L 238. Dengang havde SF en helt anden holdning, hvor man sagde, at det gjorde ikke noget, det kunne bare køre ind over moderselskabet, og så måtte vi se, hvordan det gik.

Så der lyder nye toner fra SF, og det er vi glade for.

(Kort bemærkning).

Anni Svanholt (SF):

Til hr. Hansen-Nord: Ja, det er utrolig vigtigt at bruge miljøkronerne rigtigt, så vi får noget for pengene. Det er vi alle sammen optaget af. Men det er jo ikke et enten-eller, det er et både-og.

Det er jo indlysende, at vi i Danmark også skal sørge for at bringe vores CO₂-udslip ned, når vi har et enormt stort udslip. Men vi skal selvfølgelig arbejde på alle fronter, og derfor er der overhovedet ikke for SF nogen modsætning imellem, at vi i Danmark arbejder for grønne afgifter samtidig med, at vi er optaget af også at gøre noget i udlandet. Det hænger meget fint sammen, og det burde det også gøre for Venstre.

Med hensyn til energirådgivning er jeg fuldstændig klar over, at det ikke er en nyskabelse, men dette lovforslag giver muligheder for, at der kommer vægt bag energirådgivningen, ved at man i rådgivningen kan sige: Jamen vi har også muligheder for at lave nogle finansieringsordninger. Det har man ikke kunnet hidtil. Dén kombination er det centrale, og derfor er det godt.

Med hensyn til SEAS har vi hele tiden været optaget af, at det kunne videreføres som et selvstændigt selskab, og det resulterede jo i en

egentlig lovgivning, hvilket SF faktisk hele tiden har været tilhængere af.

Vi lægger meget vægt på, at der er en klar adskillelse, hvilket hr. Hansen-Nord kan forsikre sig om ved at læse betænkningen til det oprindelige forslag, hvor SF stillede forslag om, at der skulle være vandtætte skotter.

(Kort bemærkning).

Peter Hansen-Nord (V):

Det er jo et interessant selskab, regeringen er kommet i med SF. Altså jeg kan ikke forstå, når vi taler om luftforurening, som er en global ting og i hvert fald findes i det nære Østersøområde – så skal jeg være så venlig at nøjes med at nævne det område – at man så må konstatere, at det, fru Anni Svanholt egentlig siger, er: Jamen vi vil hellere bruge 200-300 kr. herhjemme på at fjerne et ton CO₂, hvor vi kan nøjes med at bruge måske 50 kr. i Østersølandene.

Jeg må virkelig spørge, om det er miljø, man vil have, og så i øvrigt er fuldstændig ligeglad med pengene og ligeglad med, hvad det koster. Har SF slet ingen prioritering i hele sit miljøsigte?

De penge, der investeres i vores nære Østersølande, kommer som sagt tifold hjem på miljø-siden. Er det så ikke vigtigere, at det er dér, vi gør en indsats i stedet for at bruge det tidobbelte på at få den samme forbedring her, når det så i øvrigt er en forurening, som vi alle sammen er berørt af og bliver ramt af? Det overgår simpelt hen min forståelsestærskel. Nu har jeg også kun gået 10 år i skole, så det kan selvfølgelig være noget af forklaringen, men det er ganske ejendommeligt.

Jeg må sige til fru Anni Svanholt, at det ikke er korrekt, og jeg vil gerne vise fru Anni Svanholt betækningsbidraget fra L 238.

Bent Hindrup Andersen (EL):

Forslaget, som det ligger, har efter Enhedslistens vurdering såvel fordele og ulemper. Man må efter vores opfattelse vurdere lovforslaget ud fra, hvorledes det ser ud til at ville blive udmøntet i praksis.

Vi ser meget gerne, at elselskaberne bruger midler til elbesparelse. Det drejer sig om rådgivning og tredjepartsfinansiering, som lovforslaget selv lægger op til. Det ser vi gerne udvidet til også at omfatte forskning og udvikling i energibesparelser og mulighed for at tilbyde total-entrepriser forstået således, at et elselskab skal kunne tilbyde en totalløsning bestående af kon-

sulentvurdering, långivning og gennemførelse af energibesparelser over for enkeltvirksomheder, såvel private som offentlige, og over for borgerne.

Vi ser også gerne, at elselskaberne bidrager til udbygning af vedvarende energisystemer såvel herhjemme som i udlandet. Det er fint nok.

Vi kan også se det fornuftige i, at selskaberne generelt medvirker til at fremme miljørigtige løsninger i det tidligere Østeuropa og andre steder. Men som forslaget ligger, er der ingen garanti for, at loven vil blive anvendt hertil. Det er ikke nogen hemmelighed, at elselskaberne er vilde og blodige for at komme ud på det store EU-marked og længere væk for at etablere nye store kulkraftværker med sig selv som ejere og i markedskræfternes navn og med EU's indre energimarkeds velsignelse. Med andre ord: Det gælder om at få tjent pengene hjem.

Erfaringerne med elselskabernes motiver og den praktiske gennemførelse af Kontekforbindelsen viser med al tydelighed, hvorledes denne lov vil kunne blive voldsomt misbrugt i forhold til, hvad en fornuftig energipolitik i øvrigt måtte have til formål herhjemme og i udlandet.

Vi har med andre ord ikke den store tillid til elselskaberne og til, at de vil tænke på miljø, vedvarende energi og energibesparelser.

Det er derfor afgørende, og jeg vil godt understrege, det er meget afgørende for Enhedslistens holdning til forslaget, hvorledes vi får sikret følgende to aspekter:

1. Det skal sikres, at de investeringer, som vi her giver mulighed for, er i overensstemmelse med dansk energi- og miljøpolitik, og at selskaberne arbejder konstruktivt herfor.
2. Det skal sikres, at investeringerne er underlagt en demokratisk kontrol på alle niveauer ikke alene politisk, men også folkeligt, da det, uanset hvorledes man vender og drejer den økonomiske side af sagen, er forbrugernes penge, der skal bruges i investeringerne.

Forslaget indebærer efter vores vurdering en mulighed for nye offensive tiltag på energiområdet, men vor stillingtagen afhænger som sagt af, på hvilke betingelser det vil komme til at foregå. Enhedslisten går ikke ind i dette for at give elselskaberne mulighed for på markedsvilkårsbetingelser at lege i det store udland med borgernes penge.

Men vi ser nogle muligheder og vil derfor gerne indgå i en konstruktiv drøftelse med regeringen om, hvorledes de krav, vi stiller, vil kunne blive opfyldt, for Enhedslistens mål er at ende med en positiv tilkendegivelse.

Jeg vil gerne pege på tre elementer i forslaget, som vi mener der må kigges på, og som der eventuelt må komme en hensigtserklæring om som en sikring for, at pengene og investeringerne bliver brugt på rigtig vis.

Det ene er den demokratiske kontrol. Elprisudvalget har i dette forslag fået en utrolig stor indflydelse på udformningen af loven. Problemet er her, at Elprisudvalget ikke er særlig godt sammensat til at kunne sikre forbrugernes indflydelse og kontrol. Vi mener, at man som en følge af denne lovgivning bør tage skridt til at ændre Elprisudvalgets sammensætning, så forbrugerne får flertal. Det vil sikre en større folkelig kontrol og styring med elselskaberne, hvor de i givet fald skal investere deres midler.

Endelig må der sikres fuld offentlig indsigt i alle forhold vedrørende aktiviteterne. Vi kan således ikke acceptere nogen indskrænkninger i den offentlige indsigt under henvisning til forretningsmæssige hemmeligheder.

Punkt 2 er investeringen på den ene milliard kroner, og dér vil vi foreslå, at man gør det gradvis over fem år, så det bliver muligt at gribe politisk ind, hvis det udvikler sig i en uheldig retning.

Endelig er der spørgsmålet om, hvad der skal investeres i. Dér foreslår vi, at der bliver trukket nogle retningslinjer, så man sikrer, at alle investeringerne bliver inden for den generelle energipolitiske linje, der lægges i Folketinget, og hvor det sikres, at elselskaberne arbejder konstruktivt ud fra den.

Afslutningsvis vil jeg gerne lige give et lille eksempel på, hvorfor vi ikke har den store tillid til elselskaberne. Det skyldes bl.a. et besøg i Elkraft, hvor vi fik at vide, at nu gik de og ventede på, at floderne frøs til i Sverige, så de kunne sælge noget mere energi og tjene nogle flere penge. Og den energi til Sverige er fremstillet ved fossilt brændsel herhjemme.

Det er hele den tankegang, der ligger bag elselskabernes aktiviteter, og den mener vi der skal sættes en anden kontrol og styring ind på – både gennem en demokratisk kontrol, men også gennem en politisk kontrol.

Miljø- og energiministeren (Svend Auken): Jeg skal sige tak til ordførerne for modtagelsen, og så skal jeg med det samme over for de ordførere, der har kritiseret den korte behandlingstid, der har været fra fremsættelsen i forgårs og så til førstebehandlingen i dag, sige, at ansvaret herfor påtager jeg mig gerne og vil gerne give en

undskyldning i den forbindelse. Men jeg vil gerne give en forklaring på, hvorfor det er sådan, for det er ikke udtryk for noget ønske om at chikanere ordførerne, der gerne vil forberede sig grundigt til en første behandling.

Sagen er, at vi først fik godkendelsen fra EU-Kommissionen ved Kommissionens møde den 5. april. Det var i ugen op til påske, hvor der ikke var mulighed for at gennemføre den normale behandling i Danmark. Så har vi haft påskeugen, og derfor er forslaget kommet så tidligt, som det overhovedet kunne rent teknisk efter færdiggørelsen i EU-Kommissionen.

Så kan man spørge, hvorfor vi ikke tager debatten i næste uge, men problemet er, at FN afholder en opfølgning af Riokonferencen i hele næste uge i New York. Og det vil sige, at vi ville komme ind i maj måned, før dette forslag ville kunne førstebehandles og dermed give startskuddet til behandlingen i udvalget, som jeg er helt enig med ordførerne i bør være meget grundig.

Der er ændringer i forslaget i forhold til tidligere, og rækkevidden af de ændringer skal naturligvis belyses på en ordentlig måde. Jeg synes, det ville have været for kort en frist, hvis vi kun havde nogle ganske få uger i maj måned, måske kun et par uger i maj måned, til at klare det af. Det er derfor i en samlet afvejning i forhold til Folketinget, at vi har fremsat forslaget nu, men jeg indrømmer, at det er en kort tidsfrist, og jeg tager som sagt gerne min del af ansvaret for det.

Regeringen er optaget af en dialog med de politiske partier omkring dette forslag, hvad enten det er Venstres og De Konservatives bekymring over bemyndigelser og andre spørgsmål, som ordførerne har rejst her i dag, eller det er de bekymringer, som hr. Hindrup Andersen og fru Svanholt har rejst med hensyn til, om denne udvidede aktivitet, som vi jo i virkeligheden – måske bortset fra Fremskridtspartiet – alle er enige om er ønskelig, kommer til at flugte med den målsætning, vi i øvrigt har på det energi- og miljøpolitiske område. De spørgsmål vil vi gerne belyse og tage op i drøftelser med partierne.

Hr. Kim Behnke gjorde nogle bemærkninger omkring EU-Kommissionen, som jeg nok til hr. Behnkes store overraskelse et langt stykke ad vejen er enig med ham i. Det er ikke nogen tilfredsstillende måde at arbejde på, og jeg synes, at vi i den fremtidige EU-diskussion skal gøre, hvad vi kan for at forebygge, at den slags forløb kan komme til at foreligge.

Når det er sket i denne sag, så er det, fordi regeringen, da man i sin tid fremsatte forslaget i 1993, var overbevist om, at der ikke var noget EF-problem, og når man tænker på, hvad der i øvrigt foregår på energiområdet i EU uden indblanding fra Kommissionens side, så kan man stadig væk undre sig lidt over, at netop denne sag, denne meget lille og overskuelige sag i et i øvrigt totalt regeloverholdende land som Danmark kan give anledning til en indsigelse fra Kommissionen, men det gav en anledning til en indsigelse, og da jeg blev energiminister, valgte jeg med det samme at gå i dialog med Kommissionen.

Denne dialog startede før jul, og jeg kan sige, at der både fra Kommissionens og vores side er udfoldet alle tænkelige anstrengelser for at få et færdigt resultat, som opfyldte det, der var Folketingets formål med vedtagelsen i 1993, samtidig med at man respekterede EU-reglerne, men jeg kan et langt stykke ad vejen være enig med hr. Behnke i hans karakteristik.

Hvilke ændringsforslag kan vi så stille til forslaget, uden at vi skal igennem en ny godkendelsesprocedure? Det er selvfølgelig et interessant spørgsmål, men jeg håber, at man forstår, når jeg siger, at det også er et hypotetisk spørgsmål, og jeg tror ikke, det vil være klogt af mig at begynde at gå ind i den slags hypotetiske overvejelser. Det må vi konkret overveje, når og hvis problemet skulle foreligge i forhandlingerne os imellem.

Der er flere ordførere, som har stillet sig meget kritiske over for elværkerne. Lige fra Venstres ordfører, hr. Hansen-Nord, til Enhedslistens ordfører har der været meget kritiske bemærkninger om elværkerne.

Jeg må for mit eget vedkommende sige, at der selvfølgelig kan være områder, hvor der er grund til at nære en kritisk holdning i forhold til elværkerne, men regeringen har generelt en positiv holdning til elværkernes arbejde inden for de rammer, der i øvrigt udstikkes af Folketinget.

Lad mig nævne et eksempel som kulkraft. Vi har en overordnet målsætning i Danmark – på grund af global opvarmningsrisiko, klimaforværring osv. – om, at de lande, der har mulighed for det, så vidt muligt skal aflastes for afhængigheden af fossile brændsler og især i forhold til kul. Men vi må indrømme, at der stadig vil være væsentlige områder i verden, hvor kulkraft er en uomgængelig nødvendighed, i hvert fald i en meget lang periode, for at sikre energiforsyningen.

Det er efter min opfattelse imponerende, at vi her i Danmark har demonstreret både gennem meget effektiv teknologi på de nye kraftværksblokke, at det er muligt at opnå en meget betydelig effektivisering af udnyttelsen af energiindholdet i kullene, og ved den lange og positive tradition i Danmark for udnyttelsen af overskudsvarmen til opvarmningsformål at komme frem til et resultat, der betyder, at hvor man normalt internationalt kun har udnyttet mindre end en tredjedel af kalorierne i kullene, så nærmer vi os en næsten 100 pct.s udnyttelse af kullene i Danmark. Det ville efter min mening være forkert, hvis vi ikke fra dansk side, herunder også fra elværkernes side, stillede den teknik og viden til rådighed for de lande, der er nødt til i fremtiden at basere sig på kulkraft.

Jeg har under en rejse sidste år i Kina ført en række forhandlinger med de kinesiske energi- og miljømyndigheder om eksempelvis at få lavet et demonstrationsprojekt i Kina, hvor vi viser, at man ved moderne teknologi og ved udnyttelsen af overskudsvarmen i fjernvarmeprojekter kunne opnå en næsten 100 pct.s udnyttelse af kullene, og jeg kan roligt sige til Folketinget, at der er betydelig interesse for en sådan tanke i Kina. Og noget sådant vil selvfølgelig, hvis det lykkes, have en enormt positiv betydning for den samlede globale opvarmning.

Jeg nævner også dette eksempel i relation til det i øvrigt, synes jeg, meget tænksomme indlæg, der kom fra Enhedslistens side, for det understreger, at dette, at man engagerer sig eksempelvis i kulkraft og mere effektiv udnyttelse af kullene, ikke behøver at være dårligt set ud fra et klima- og energisynspunkt i øvrigt.

Hr. Hansen-Nord var i relation til elværkerne inde på, om vi nu risikerede – det var ikke helt sådan ordene faldt – at sætte os mellem to stole, hvor vi bevægede os fra et system baseret på tilfældelser og kontrol over til et liberaliseret marked.

Til det vil jeg gerne sige, at jeg har mulighed for at følge forhandlingerne på meget tæt hold med hensyn til et kommende fælles elmarked, hvor vi jo – dér ved jeg at hr. Hansen-Nord og jeg er helt enige – fra dansk side skal spille en aktiv, positiv og konstruktiv rolle. Disse forhandlinger vil formentlig ikke ende med – det håber jeg i hvert fald bestemt ikke det vil – at vi når frem til et frit marked, hvor man prisgiver hensynet til miljøet.

Der vil stadig væk være mulighed for at bevare koncessionsmodellen og miljøkravene;

selv om man laver en udbudsmodel – altså en licitationsmodel – vil der være mulighed for at stille miljøkrav. Så jeg føler ikke, at vi sætter os mellem to stole; jeg føler, at vi er i god overensstemmelse med dansk energipolitik.

Forslaget er lidt anderledes end de tidligere forslag: Det er en anden måde at tilvejebringe midlerne på, og der er en klar adskillelse mellem sideaktiviteter og hovedaktiviteter i elværkerne, et ønske, som jo blev næret af flere partier, og som jeg med tilfredshed noterer mig har mødt genklang her i Folketinget.

Jeg skal afslutningsvis sige, at jeg synes, det her kontroversielle forslag har fået en meget saglig modtagelse her i Folketinget, og vi indgår meget gerne i en åben dialog med henblik på at opnå et positivt resultat.

Da vi havde debatten om undergrundsloven her i Folketinget, så var der næsten ingen ende på de kritiske bemærkninger, der kom fra forskellige ordførers side, men når det til sidst kommer til afstemning i Folketinget, så er jeg overbevist om, at det vil vise sig – som også andenbehandlingen viste i går – at der er en meget bred tilslutning til forslaget.

Det håber jeg selvfølgelig også vil være tilfældet med dette lovforslag, L 230.

Peter Hansen-Nord (V):

Jamen det håber jeg for så vidt også. Jeg har bare lidt svært ved at gennemskue, om det er muligt på baggrund af det, der ligger, for vi har sådan set ikke rigtig fået svar på nogle af de væsentlige spørgsmål endnu.

Vi har ikke fået svar på, hvordan man vil fastsætte de forskellige overskud. Der står i lovforslaget, at det skal foregå ved hjælp af rationaliseringer, men der kan som sagt være vidt forskellige indfaldsvinkler til den problematik fra de forskellige selskaber. Hvordan vil ministeren fastsætte størrelsen af overskuddet?

Det har jo ikke noget med opsamling af egenkapital at gøre – og da slet ikke noget med et frit marked – hvis det er ministeren, der på en eller anden måde har en beføjelse til at bestemme nøjagtigt, hvad overskuddet skal være i de forskellige selskaber, og hvis det er ministeren, der kan bestemme, hvad der kan lægges til side.

Jeg mener altså stadig væk, at ministeren har sat sig mellem to stole, nemlig et dansk system indtil nu og så et liberaliseret system, som vi ikke kender enden på endnu, og hvor jeg nok ikke er helt enig i ministerens udlægning.

Jeg vil også gerne spørge ministeren: Skal overskuddene beskattes? Det synes jeg kunne være interessant at få at vide.

Jeg er enig i, at man kan stille krav til et liberalt marked, men jeg kan ikke forestille mig en masse tekniske krav. Det kan jeg måske godt, men jeg går da ud fra, at det primært bliver brændselskrav. Hvad kan Danmark stille af krav, hvor hovedbrændselet, om jeg så må sige, i miljømæssig sammenhæng er kul?

Jeg er i øvrigt enig i ministerens kommentar omkring kullet's anvendelse og udnyttelsesgrad, men hvis det bliver et brændselsmiljøkrav, så kan jeg ikke rigtig se, at man vil være godt stillet. Og jeg vil meget gerne, om ministeren kunne fortælle mig, hvilke ingredienser ministeren vil pege på som værende indfaldsvinklen til de miljøkrav, der kunne stilles i forbindelse med en øget liberalisering af det fremtidige elmarked.

Kim Behnke (FP):

Ministeren må ikke gå herfra med det indtryk, at vi er modstandere af, at der kan blive solgt dansk knowhow, dansk teknologi til hele verden. Man ville jo alle steder opnå nogle enorme miljøforbedringer – det gælder Sydamerika, Fjernøsten, Kina, det gælder det nære område her i Baltikum, Østeuropa, osv. – hvis man brugte den samme teknologi som den, vi har til rådighed i Danmark, og som jo senest er brugt på Vestkraft og Aalborg, og som måske også bliver brugt på et Avedøre 2-værk.

Det ville være et kæmpeskridt for miljøet, hvis den teknologi kunne blive brugt ude i den store verden. Men hvorfor skal det være elværkerne, der skal rejse rundt og sælge disse systemløsninger? Elværkerne producerer jo hverken rensningsanlæg, forbedrede turbiner eller noget som helst andet.

Elværkerne er i Danmark kunder, der køber den slags ting hos de firmaer, som producerer de enkelte komponenter.

Og så er det, man kan spørge: Hvorfor skal det så være elværkerne, der skal stå for at sælge disse totalløsninger, når nu elværkerne er i den ganske specielle situation, at det, de er sat til ved en monopollovgivning i Danmark, er at levere strøm miljøforsvarligt og billigst muligt til de danske forbrugere?

Hvis der er dette enorme potentiale, og hvis ministeren har ret i, at de kinesiske og andre kunder nærmest vælter over hinanden for at få lov til at købe den gode danske teknologi, så kan jeg ikke forstå, hvorfor der ikke allerede i dag er

indgået sådanne kontrakter med danske rådgivende ingeniørfirmaer – turnkeyfirmaer, eller hvad de nu hedder på moderne dansk – som kan lave den slags totalløsninger. Så må pengene jo nærmest ligge der og bare vente på at blive taget op.

Nej, vores bekymring er for at sige det lige ud, at der skal bindes forbrugerpenge i halen på det her, at man til de projekter i Kina er nødt til at tage nogle Danidapenge med ind, er nødt til at have nogle underskudsgarantier osv., osv. Og derfor – fordi de ting ikke er modne til at være 100 pct. kommercielle – lader man elværkerne gå ind, fordi elværkerne har nogle penge i ryggen.

Men det er altså bare ikke fair over for de danske elforbrugere, for de danske elforbrugere kan ikke fravælge det elværk, de får strøm fra i øjeblikket, men er stavnsbundet, og de kommer derfor til direkte eller indirekte at betale for det her.

Jeg har læst nogle steder i de argumenter, der har været fremført, at elværkerne jo vil have mulighed for at rationalisere sig frem til nogle af de her penge. Jamen hvis elværkerne har det rationaliseringspotentiale, så har de en forbandet pligt til at sørge for, at det kommer de danske forbrugere til gode, og at det ikke skal mere eller mindre ødsles bort på projekter på den anden side af Jorden.

Ministerens overordnede intention om at hjælpe alverden med deres miljøproblemer deler vi, og den vil vi gerne støtte og bakke 100 pct. op; men lad virksomheder på det kommercielle marked stå for det frem for danske elværker.

Formanden:

Hr. Bent Hindrup Andersen har ordet, og derefter er det hr. Peter Hansen-Nord.

(Kort bemærkning).

Bent Hindrup Andersen (EL):

Jeg takker for ministerens anerkendende ord om indlæggene i debatten; men jeg vil gerne understrege, at jeg godt kunne tænke mig, at ministeren også forholdt sig konkret til nogle af forslagene. Det ville jo i hvert fald være interessant – også for ministeren – og så kan man i den videre forhandling om spørgsmålene bevæge sig på et sikkert flertals grundlag. Så kan det også godt være, at det bliver nogle bedre forhandlinger med resten af Folketingets partier. Derfor vil jeg gerne gentage nogle spørgsmål til ministeren.

Det er jo ikke vores intention at spænde ben for det her forslag, forstået på den måde, at det skal hele vejen igennem EU igen. Vi har en vis interesse i, at det bliver gennemført ret hurtigt, det er oplagt. Vi forestiller os også, at der er andre muligheder for at opfylde de betingelser, som vi stiller til det. Det kunne f.eks. være en følgelovgivning om ledsageforanstaltninger eller andre ting, som kan sikre tre forhold, som vi mener det er utrolig vigtigt at få klargjort her.

Og det ene er altså det med den demokratiske kontrol. Her tænker vi konkret på to områder: Det ene er, at man går ind og kigger på Elprisudvalgets sammensætning, sådan at brugerne får mere indflydelse, når det nu også er deres penge, man skal ud og investere; det andet er offentligheden omkring det.

Jeg skal ikke rejse en helt ny debat her om en konkret højspændingsføring i Jylland, hvor man hævder, at det er helt andre ting, der er afgørende for, at man ikke vil fortælle om, hvad det er, der sker, men jeg vil gerne sige, at det handler i hvert fald om den demokratiske side af det.

Og så om den anden del af det, nemlig investeringsmængderne og hastigheden: Hvis der gives helt slip, så forestiller vi os, at man ikke rigtig får nogen muligheder for at gribe ind, før man har foretaget de investeringer, som rammen åbner mulighed for. Derfor vil vi gerne foreslå, at ministeren også sikrer, at der sker en gradvis opstart, så man har mulighed for at gribe ind, hvis det løber løbsk – både lokalt, som vi håber man har mulighed for, og også igennem Energiudvalget – f.eks. sådan, at visse investeringer over en vis størrelse skal passere ministeren og Energiudvalget til orientering, så der også bliver en mulighed for dér at kigge på, hvad det er, der foregår.

Og endelig er der spørgsmålet om, hvordan man på en eller anden måde kan sikre, at det, når man går til udlandet, bliver med den hensigt – som jeg faktisk tror vi er enige med regeringen om – at fremme en energirigtig udvikling og ikke primært at tjene penge hjem.

Jeg vil altså gerne høre, om det er muligt for ministeren at tilkendegive lidt mere håndfast, hvordan man kunne forestille sig, at sådan nogle hensyn kan opfyldes.

(Kort bemærkning).

Peter Hansen-Nord (V):

Jeg vil gerne spørge ministeren – det fik jeg ikke spurgt om før – hvorfor ministeren sagde, at Venstres ordfører havde været meget kritisk

over for elværkerne. Det kunne jeg ikke rigtig forstå. Jeg vil godt lige have det defineret. Hvad var det for en kritik? Jeg mener tværtimod, at samtlige de eksempler, jeg nævnte, egentlig var en anerkendelse af det arbejde, elværkerne har gjort nu.

Men jeg tror egentlig – og det kan ikke hjælpe noget, hr. minister – at man forsøger at føre krigen over i fjendens lejr. Problemet her er ganske enkelt, at elselskaberne, som der i øvrigt er udmærket demokratisk kontrol med, idet de normalt ejes af forbrugerne, simpelt hen ikke aner – og vi har ikke fået svar på det i dag – hvad det er for penge, der skal overføres, og efter hvilke principper man kan henlægge.

Jeg vil egentlig bede om, at man i den videre behandling af dette forslag også overvejer en mere ren model, altså simpelt hen noget pr. kilowatt-time, der kan henlægges, sådan at det bliver gennemskueligt.

Det andet er jo en beføjelse til ministeren til at dirigere rundt med elselskaberne og sige: I må henlægge så meget, og I må henlægge så meget, og I kan rationalisere så meget, og så kan I henlægge det, eller I kan ikke henlægge noget.

Denne uoverskuelighed, hr. minister, er uacceptabel, og jeg vil gerne bede ministeren om mere konkret at kommentere, hvad det er, man agter at gøre og efter hvilke principper.

Miljø- og energiministeren (Svend Auken):

Jeg tror, at jeg glemte at svare på en ting, fru Eva Møller sagde før – jeg tror, at det var fru Eva Møller, der var inde på det – om vi nu ikke i forhold til EU om den sag, som vi ikke må snakke om nu, men først kan snakke om under næste punkt på Folketingets dagsorden, altså spørgsmålet om afgifter på erhvervenes energiforbrug, kan imødesee en lige så langvarig behandling i EU, som vi har været igennem her.

Jeg vil gerne henlede fru Eva Møllers opmærksomhed på, at dette forslag altså kun ved direkte forhandling mellem os og EU-Kommissionen har været til behandling i nogle få måneder. Så den bekymring tror jeg ikke man skal have, eller det håb skal man ikke nære, alt efter temperament.

Hvorfor er der ikke allerede noget i gang med alt det her, hvis det er så glimrende, siger hr. Kim Behnke, hvorfor sker det så ikke? Jo, men det sker, hr. Kim Behnke, det sker over hele verden.

Dér har de danske elværker bare et problem. Det er dem, der har ønsket bl.a. det her forslag.

Jeg har også haft det ønske, regeringen har haft det ønske, og flertallet i Folketinget har haft det ønske, men elværkerne fortæller, at der er et spændende aktivitetsområde, hvor de gerne vil være med med deres ekspertise. Og det er altså ikke helt ligegyldigt at komme med en kunde-ekspertise, vil jeg gerne sige, og en systemekspertise omkring det.

Det kan heller ikke være helt ligegyldigt, at elværkerne kan gå ind sammen med os andre. Jeg hørte hr. Kim Behnkes sådan lidt vrængende tale om Danida. Jeg vil bare i den forbindelse henvise til den Østmiljøstøtte, vi har, som har været noget af det mest succesrige overhovedet, og som har givet meget betydelige miljømæssige forbedringer i Central- og Østeuropa, navnlig i vores nærområder, men samtidig har givet gode arbejdspladser i Danmark, og hvor vi altså har slået to fluer med ét smæk.

Dér føler elselskaberne sig hæmmet, føler, at de ikke kan komme ud, fordi de er begrænset af det hvile-i-sig-selv-princip, vi har i Danmark, og den øvrige lovgivning, vi har, og det er bl.a. for at afhjælpe dette problem, at dette lovforslag fremsættes.

Hr. Hansen-Nord er lidt ked af, at jeg skulle have beskyldt ham for at have kritiseret elværkerne, for er der nogen, der forsvarer elværkerne, så er det hr. Hansen-Nord. Da tror jeg, at hr. Hansen-Nord gør klogt i, inden han kommer for langt ud i sin fortrædelse, at gennemlæse, hvad han selv sagde om elværkernes energirådgivning.

Jeg tror, at hr. Hansen-Nord brugte udtryk som: mastodonter, der kom masende ind på markedet. Man så en lille fladtrykt installatør ligge i vejkanterne, efter at disse mastodonter havde væltet ind over markedet osv. for forbrugernes penge. Jeg tror, at hvis hr. Hansen-Nord læste det igennem, ville han sige, at hvis han var elværksbestyrer et eller andet sted i landet, kunne han godt føle sig lidt trådt over tæerne ved den karakteristik. Jeg tror, at de færreste mennesker – selv i elsektoren – bryder sig om at blive sidestillet med mastodonter. I øvrigt er de danske elværker jo i det store spil små enheder; det er jo også det, der giver os vores styrke.

Med hensyn til de miljøkrav, der kan stilles, ved vi ikke nu, hvordan de endeligt bliver udformet – hr. Hansen-Nord spurgte om det fremtidige elmarked i Europa – men hvis det skal være miljømæssigt tilfredsstillende, så må brændselsvalget selvfølgelig indgå i den sammenhæng; det tror jeg ikke der er nogen tvivl om.

Danmark fik i øvrigt i forbindelse med råds-konklusionerne gennemført, at den fremtidige energipolitik på hele det fælles elmarked skal leve op til EU's internationale forpligtelser, f.eks. i relation til den globale klimaforandringskonvention. Hvordan skal overskuddet så bygges op, spørger hr. Hansen-Nord. Ja, dér har vi altså aftalt nogle principper, som er nedfældet i dette forslag. Vi har aftalt, at Elprisudvalget skal spille en afgørende rolle i den forbindelse. Vi vil selvfølgelig forhandle videre med hensyn til at udstikke dette i vejledningsform, og jeg vil meget gerne under udvalgsarbejdet give hr. Hansen-Nord svar på hans spørgsmål i så hen-seende.

Så siger hr. Hindrup Andersen, som fremfø- rer en række ret vidtgående tanker, at dem vil han egentlig gerne have min kommentar til umiddelbart her under første behandling. Jeg tror, jeg vil advare ham imod at ønske, at jeg skulle give min umiddelbare kommentar ud over det, jeg allerede har sagt, nemlig at det er vi parat til at drøfte – altså: Vi er parat til at drøfte ønsker, man måtte have – for det kan meget vel være, at man kan opnå det samme formål, som hr. Hindrup Andersen gerne vil have omkring offentlighed, gennemsigtighed, overensstem- melse mellem den overordnede danske miljø- og energipolitik, med dette lovforslag på en anden måde end de metoder, som han her har angivet.

Jeg er i høj grad parat til at drøfte de spørgs- mål, der har været nævnt, og jeg vil gerne sige til ham, at jeg også er optaget af det, som han selv var inde på i sit første indlæg, nemlig spørgsmålet om, hvorvidt elsekskaberne kan komme til at spille en større rolle både på ener- gibesparelsesområdet, og når det drejer sig om fremme af CO₂-fri brændsler, altså vedvarende energi. Lad os snakke om alle de spørgsmål, lad os bruge tiden konstruktivt både her under før- stebehandlingen af dette forslag og i forbindelse med den revision af »Energi 2000«, som regerin- gen jo har sagt vil ske inden årets udgang.

Jeg vil gerne endnu en gang have lov til på regeringens vegne at sige tak for en, synes jeg, meget saglig modtagelse af lovforslaget. Vi ved, at der er mange problemer, og vi vil også give os god tid til at besvare spørgsmål og gerne ind- gå i politiske drøftelser.

Jeg har altså som sagt stadig væk et håb om, at vi skulle kunne finde et bredt flertal; men skulle det ikke lykkes, så er jeg også glad, bare vi finder et flertal.

Peter Hansen-Nord (V):

Jeg har normalt ikke noget imod at blive citeret – og jeg vil da også tro, at ministeren vil stå sig godt ved at citere mere af det, jeg siger – men jeg har naturligvis meget imod at blive citeret forkert, så jeg må tage helt afstand fra denne frit- stil, som ministeren kom med her, om, hvad jeg skulle have sagt ved første behandling.

Jeg har sat spørgsmålstegn ved, at man kan gå ud i sideordnede aktiviteter og konkurrere på et princip, der hedder hvile-i-sig-selv, hr. minister. Et hvile-i-sig-selv-princip er ikke det, jeg kalder konkurrencevilkår, som almindelige selvstændige erhvervsdrivende kan leve med. Derfor er det ikke rimeligt.

Jeg skal heller ikke trække behandlingen i dag i langdrag, for vi får ikke svar på det, jeg spør- ger om, og vi får slet ikke svar på, hvordan overskuddene skal beregnes og i øvrigt henlæg- ges, hvad der må være en meget væsentlig del i forslaget.

Men jeg kan dog så i hvert fald – jeg forventer ikke, at ministeren tager ordet mere – i relation til § 9 c også spørge helt konkret: Ligestiller man kapitalindskud, lån og garantistillelse, som kan give accepten på at lave disse selskaber? Er det de samme talstørrelser, vi taler om? Er der forskel på, om det skal være et kontant kapitalind- skud, et lån eller en garantistillelse? Jeg går ud fra, at det er de samme beløbstørrelser, vi her opererer med, uanset i hvilken form de måtte foreligge.

Men som sagt, de væsentlige spørgsmål får vi ikke svar på i dag, og det må vi så håbe vi kan få under udvalgsbehandlingen. Og når vi får sva- rene, må vi nok desværre også, som også hr. Kim Behnke var inde på, konstatere, at det kan vi så i øvrigt ikke bruge til ret meget i det her lovforslag, idet det allerede er godkendt i EU og sikkert ikke kommer videre.

Så jeg forudser egentlig en lidt besværlig og kompliceret udvalgsbehandling.

Hermed sluttede forhandlingen.

Afstemning

Lovforslagets overgang til anden behandling vedtoges uden afstemning.

Formanden:

Jeg foreslår, at lovforslaget henvises til Det Energipolitiske Udvalg. Hvis ingen gør indsigelse mod dette forslag, betragter jeg det som vedtaget. (Ophold). Det er vedtaget.

Den næste sag på dagsordenen var:

3) Første behandling af lovforslag nr. L 209: Forslag til lov om ændring af lov om kuldioxidafgift af visse energiprodukter og lov om fremskyndet tilbagebetaling af visse afgifter. (Ændring af reglerne for tilbagebetaling). Af skatteministeren (Carsten Koch). (Fremsat 6/4 95).

Sammen med denne sag foretoges de under punkterne 4-14 på dagsordenen opførte sager, nemlig:

4) Første behandling af lovforslag nr. L 210: Forslag til lov om ændring af lov om energifgift af mineralolieprodukter m.v., lov om afgift af stenkul, brunkul og koks m.v. og lov om afgift af elektricitet. (Virksomheders betaling af afgift af rumvarme m.v.). Af skatteministeren (Carsten Koch). (Fremsat 6/4 95).

5) Første behandling af lovforslag nr. L 211: Forslag til lov om afgift af naturgas og bygas. Af skatteministeren (Carsten Koch). (Fremsat 6/4 95).

6) Første behandling af lovforslag nr. L 212: Forslag til lov om ændring af lov om kuldioxidafgift af visse energiprodukter og lov om energifgift af mineralolieprodukter m.v. (Afgift af naturgas m.v.). Af skatteministeren (Carsten Koch). (Fremsat 6/4 95).

7) Første behandling af lovforslag nr. L 213: Forslag til lov om afgift af svovl. Af skatteministeren (Carsten Koch). (Fremsat 6/4 95).

8) Første behandling af lovforslag nr. L 214: Forslag til lov om afgift af brændstof, der forbruges af færger og luftfartøjer i indenrigsfart. Af skatteministeren (Carsten Koch). (Fremsat 6/4 95).

9) Første behandling af lovforslag nr. L 215: Forslag til lov om ændring af lov om arbejdsmarkedsfonde. (Nedsættelse af arbejdsgiverbidraget). Af skatteministeren (Carsten Koch). (Fremsat 6/4 95).

10) Første behandling af lovforslag nr. L 216: Forslag til lov om ændring af lov om afgift af lønsom m.v. (Neutralisering af nedsættelse af arbejdsmarkedsbidrag og ATP-betaling). Af skatteministeren (Carsten Koch). (Fremsat 6/4 95).

11) Første behandling af lovforslag nr. L 206: Forslag til lov om ændring af lov om statstilskud til dækning af udgifter til kuldioxidafgift i visse virksomheder med et stort energiforbrug. (Aftaler om energieffektivisering m.v.). Af miljø- og energiministeren (Svend Auken). (Fremsat 6/4 95).

12) Første behandling af lovforslag nr. L 207: Forslag til lov om ændring af lov om statstilskud til energibesparelser i erhvervsvirksomheder. (Energieffektiviseringer m.v.). Af miljø- og energiministeren (Svend Auken). (Fremsat 6/4 95).

13) Første behandling af lovforslag nr. L 208: Forslag til lov om statstilskud til omstilling af elopvarmede bygninger. Af miljø- og energiministeren (Svend Auken). (Fremsat 6/4 95).

14) Første behandling af lovforslag nr. L 201: Forslag til lov om ændring af lov om Arbejdsmarkedets Tillægspension. (Kompensation for arbejdsgivernes bidrag). Af arbejdsministeren (Jytte Andersen). (Fremsat 5/4 95).

Lovforslagene sattes til forhandling.

Formanden:

Jeg skal efter ønske fastsætte en taletid på 15 minutter for ordførerne i første omgang.